

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.644/2011/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Zolnay Péter ügyvéd ügyintézése mellett a Zolnay Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Kelényi Gábor ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű és II.rendű alperes neve (címe) II. rendű alperesekkel szemben személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 10.P.21.751/2010/24. számú ítélete ellen a felperes részéről 26. sorszám alatt előterjesztett és 29. sorszám alatt indokolt fellebbezés, valamint a II. rendű alperes részéről Pf.3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és mellőzi a felperes kötelezését 24 000 (huszonnégyezer) Ft, valamint a II. rendű alperes kötelezését 111 000 (száztizenegyezer) Ft le nem rótt kereseti illeték állam javára történő megtérítésére. A felperes által az I. rendű alperes javára fizetendő perköltség összegét 25 000 (huszonötezer) Ft-ra leszállítja. Mellőzi a felperes kötelezését a II. rendű alperes javára perköltség fizetésére, és kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 3 800 (háromezer-nyolcszáz) Ft perköltséget, egyebekben az ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 36 000 (harminchatezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, ahogy kötelezi a II. rendű alperest is, hogy térítsen meg az államnak - szintén az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 18 000 (tizennyolcezer) Ft le nem rótt csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket. A felperes és a II. rendű alperes maga viseli a saját költségét.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felek ugyanannak az erdőbirtokossági társulatnak a tagjai, annál a perbeli időszakban a felperes volt a bejegyzett erdőgazdálkodó.

2008. január hó 21. napján a felperes a társulat tagjai elé terjesztette a **"s-i" "s1"** hrsz. alatti erdőterület éves gazdálkodásáról szóló beszámolót, melynek adatai szerint a **"R" "R1"** alatti erdőrészletre 74 m³ nettó fatömeg kitermelését engedélyezte a hatóság, amiből tavasz végén kedvezőtlenül tudtak értékesíteni, ezért 2 m³ cseresznyerönk és 16 m³ vegyes tűzifa maradt készleten. A **"S"** Erdőbirtokossági Társulat a gépeivel az utakat járhatatlanná tette, ezért a **"R"** 117 G erdőrészletből kitermelt fát nem lehetett értékesíthető állapotban átadni, a fa eladása nem történt meg, amiatt 71 m³ maradt készleten. A 2008. évi fakitermelést az erdészeti igazgatóság problémamentesen jóváhagyta a **"R" "R1"** erdőrészletből 62 m³ bruttó fatömegben. Ebben a beszámolóban a felperes utalást tett a II. rendű alperes által ellene indított eljárásokra is.

Az **Á.E.Sz.** részére 2008. február hó 12. napján az alperesek többek között az alábbi bejelentést tették: „...Gyors leltár során kiderült, hogy a **"R1"** erdőrészben a készletként megjelölt 2 m³ cseresznyerönk és 16 m³ vegyes tűzifa nem létezik..., a bejárás közben meglepődve tapasztaltuk, hogy 2008. január 8. óta a 117 G és **"R1"** erdőrészben folyamatos fakitermelés és értékesítés folyik a mai napig a tulajdonosok tudta nélkül, ugyanis **"H"** úr beszámolója 2008-ban a **"R1"** erdőrészt nevezi meg a termelés helyszínéül 62 m³ bruttó fatömegben. Kérdezzük a többségi tulajdonosok nevében, mi ez, ha nem szándékos félretájékoztatás és tudatos megkárosítás...". Az alperesek tehát azt állították, hogy az engedélyezettől több, illetve nem engedélyezett fakitermelés valósult meg, de nem jelölték meg, hogy ezt a felperes folytatta volna.

2008. február hó 14. napján a II. rendű alperes az erdőbirtokossági társulat tulajdonostársaihoz és a felpereshez intézett levelében, annak első mondatában az alábbiakat írta: „Sajnálatos módon egyik évben sem tudtam elfogadni a beszámolóját és az ehhez tartozó elszámolását sem, mert azok sorozatosan félrevezetik és rendkívüli mértékben megkárosítják a tulajdonosokat.” Ezt követően utalt a 2007. évi gazdálkodásra vonatkozó beszámolóra, valamint említést tett a felperes 2005. január hó 24. napján kelt beszámolójának adatairól is, mely „több mint 1000 m³ bruttó fatömeg kitermelésére van lehetőség” kijelentést tartalmazott. Utalt a bírósági eljárásra is.

2008. április hó 14. napján a II. rendű alperes a Megyei **M. Sz. H.** Erdészeti Igazgatóságának vezetőjéhez írott levelében jelezte, hogy két tanúkihallgatási jegyzőkönyvet csatol, melyek egyértelműen bizonyítják, hogy felperes nem mond igazat és folyamatosan félrevezeti a hatóságokat és a tulajdonosokat, mert a helyszínen látott fákat 2008. január végén és február elején ő jelölte meg és termelte ki engedély nélkül.

2008. május hó 7. napján a Megyei **M. Sz. H.** Erdészeti Igazgatósága helyszíni szemlét tartott a perbeli erdőterületen a **"R" "R1"** és G erdőrészletekben, ahol a peres feleken kívül - a hatóság részéről - jelen volt **N. L-né** felügyelő, **B. S.** igazgatóhelyettes és **B. J.** erdőfelügyeleti osztályvezető is. A jegyzőkönyv megállapítása szerint 188,88 m³ fa kitermelése történt meg, amellyel összefüggésben a felperes nyilatkozott arról, hogy

ismeretlen tettes ellen haladéktalanul feljelentést tesz a rendőrségen. Az igazgatóság a 2008. május hó 22. napján kelt határozatával a felperest, mint megbízott erdőgazdálkodót az engedélyben meghatározott mértéket meghaladóan végzett fakitermelés miatt erdőgazdálkodási bírság címén 888 000 Ft megfizetésére kötelezte. Ezt az engedélyezett és a kitermelt fa mennyisége közötti eltéréssel indokolta, amely tekintetben a felperes által ismeretlen tettes ellen tett feljelentésnek nem volt jelentősége, az a bírság jogalapját ugyanis nem érintette. A felperes fellebbezése folytán a **M. Sz. H.** Központi Erdészeti Igazgatósága a 2009. február hó 27. napján kelt határozatával az első fokú határozatot megsemmisítette, mert a feljelentésre indult rendőrségi eljárásban sem sikerült megállapítani az elkövető kilétét, ezért nincs arra vonatkozó bizonyíték, hogy a felperes az engedélyben meghatározott mértéket meghaladóan termelte volna ki a fát.

A társulat 2008. május hó 15. napján megtartott tulajdonosi gyűléséről készült jegyzőkönyv szerint a II. rendű alperes azt nyilatkozta, hogy „Amúgy a rendőrségi tájékoztatás szerint a nyomozás eddigi adatai arra utalnak, hogy felperes a kitermelt fa legalább egy részét maga, vagy az ő megbízottja értékesítette, ...az előadó úgy véli, hogy felperes erdőgazda alkalmatlan tisztségének betöltésére, ...az előadó megbízója képviselőjében javasolja, hogy a további okszerűtlen gazdálkodás, hiányos vagy valótlan adatokat tartalmazó beszámoló, károk elhárítása, vagyronvesztés elkerülése érdekében a tulajdonosokkal szemben legalapvetőbb kötelezettségeit sem teljesítő erdőgazdálkodót a tisztségéből azonnali hatállyal mentsék fel...”.

A felek között több eljárás is volt folyamatban, így a Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság előtt a P.20.249/2005. és a P.20.785/2006. szám alatti eljárások a felperes státuszának megszüntetése iránt voltak folyamatban, amelyek érdemi döntés nélkül kerültek befejezésre. A Sátoraljaújhelyi Városi Bíróságon a P.20.470/2007. szám alatti perben a II. rendű alperes, mint ottani felperes keresetének a bíróság helyt adott, amely döntést a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a perköltségre vonatkozó rendelkezés kivételével - ami miatt csatlakozó fellebbezést éppen a jelen per II. rendű alperese terjesztett elő - helybenhagyta. A **M. Sz. H.** előtt a II. rendű alperes bejelentése alapján eljárás volt folyamatban a felperes erdőgazdálkodói státuszának törlése iránt; első- és másodfokon a felperest marasztaló határozat meghozatalára került sor. A Nemzeti Közlekedési Hatóság, valamint a Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelet előtti eljárás tárgya az erdőterületen a felperes által végzett út- és árok átalakításával kapcsolatos tevékenység volt, amely eljárás szintén a II. rendű alperes bejelentésére indult meg, s abban a felperest kötelezték az eredeti állapot helyreállítására. A Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság előtt P.20.013/2009. szám alatt folyamatban volt per eljárásjogi befejezést nyert, a felperes által a Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság előtt indított 6.P.20.940/2005. szám alatti perben pedig a keresete elutasításra került. A Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság előtt a 10.B.236/2008. számú eljárásban, amelyben a felperes volt a pótmagánvádló, a II. rendű alperest felmentették, míg a II. rendű alperes, mint magánvádló által rágalmazás vétsége miatt tett feljelentés miatt folyamatban volt 2.B.37/2009. szám alatti eljárásban a felek a tárgyaláson kibékültek, miután a felperes elismerte, hogy megsértette a II. rendű alperest.

A felperes a "**N. Sz.**" Erdőbirtokossági Társulat felügyelő bizottságának elnöke jelenleg is. Ezen társulatnál a folyamatban volt törvényességi felügyeleti vizsgálat óta erdészt

alkalmaznak, és a fakiadást már nem a felügyelőbizottság elnökeként eljáró felperes foganatosítja. Az alperesek kijelentéseivel összefüggésben a felperest illetően sem az erdőbirtokossági társulatnál, sem pedig máshol nem alakult ki bizalomvesztés.

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy

- az alperesek a 2008. május hó 15. napján megtartott tulajdonosi gyűléséről készített jegyzőkönyvben rögzített alábbi kijelentéseikkel megsértették a becsületét és jóhírnevét: „Amúgy a rendőrségi tájékoztatás szerint a nyomozás eddigi adatai arra utalnak, hogy felperes a kitermelt fa legalább egy részét maga, vagy az ő megbízottja értékesítette. ...az előadó úgy véli, hogy felperes erdőgazda alkalmatlan tisztségének betöltésére, ...az előadó megbízója képviselőjében javasolja, hogy a további okszerűtlen gazdálkodás, hiányos vagy valótlan adatokat tartalmazó beszámoló, károk elhárítása, vagyronvesztés elkerülése érdekében a tulajdonosokkal szemben legalapvetőbb kötelezettségeit sem teljesítő erdőgazdálkodót a tisztségéből azonnali hatállyal mentse fel...”,
- az alperesek a 2008. február hó 12. napján kelt, az erdészeti hatósághoz intézett bejelentésük következő részével megsértették a becsületét és jóhírnevét: „...Gyors leltár során kiderült, hogy a **"R1"** erdőrészben a készletként megjelölt 2 m³ cseresznyerönk és 16 m³ vegyes tűzifa nem létezik..., a bejárás közben meglepődve tapasztaltuk, hogy 2008. január 8. óta a 117 G és **"R1"** erdőrészben folyamatos fakitermelés és értékesítés folyik a mai napig a tulajdonosok tudta nélkül, ugyanis **"H"** úr beszámolója 2008-ban a **"R1"** erdőrészt nevezi meg a termelés helyszínéül 62 m³ bruttó fatömegben. Kérdezzük a többségi tulajdonosok nevében, mi ez, ha nem szándékos félretájékoztatás és tudatos megkárosítás...”,
- a II. rendű alperes által a..... Megyei **M. Sz. H.** Erdészeti Igazgatóságának 2008. április hó 14. napján írt bejelentésében megsértette a becsületét és jóhírnevét a következőkkel: „felperes nem mond igazat és folyamatosan félrevezeti a hatóságokat és a tulajdonosokat”,
- a II. rendű alperes a 2008. február hó 14. napján kelt, a tulajdonostársakhoz írt levelében megsértette a becsületét és jóhírnevét a következő tényállítással: „Sajnálatos módon egyik évben sem tudtam elfogadni a beszámolóját és az ehhez tartozó elszámolását sem, mert azok sorozatosan félrevezetik és rend-kívüli mértékben megkárosítják a tulajdonosokat.”.

Kérte a II. rendű alperest a további jogsértésektől eltiltani, továbbá az alpereseket egyetemlegesen kötelezni 500 000 Ft nem vagyoni kártérítés és annak 2008. február 12. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére az elszenvedett hitelvesztés és az eljárások által okozott akadályoztatása miatt.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. A 2008. február hó 12. napján kelt, az erdészeti hatósághoz intézett levéllel kapcsolatosan hangsúlyozták, hogy a felperes nem került megjelölésre, amúgy is egy feljelentés megtétele önmagában személyiségi jogsértés megállapítására nem szolgáltathat alapot. A 2008. május hó 15. napján készült jegyzőkönyvben az akkor rendelkezésre álló rendőrségi nyomozati adatok valóban arra utaltak, hogy az el nem számolt fa kitermelését a felperes vagy megbízottja végezte el, míg a kijelentés további része véleményt tartalmazott. A felperes a 2007. évre vonatkozó

beszámolóban valótlan, félrevezető adatokat közölt az ellenőrzési jegyzőkönyvből megállapíthatóan. Vitatták a felperest érintő bizalomvesztés kialakulását és a követelt kártérítést eltúlzottnak tartották.

Az elsőfokú bíróság a 24. sorszám alatt meghozott ítéletében megállapította, hogy a II. rendű alperes a felperes becsületét és jóhírnevét megsértette a 2008. február hó 14. napján kelt „Tisztelt tulajdonostársak, illetve **"H"** úr!" megszólítású levelének alábbi első mondatával: „Sajnálatos módon egyik évben sem tudtam elfogadni a beszámolóját és az ehhez tartozó elszámolását sem, mert azok sorozatosan félrevezetik és rendkívüli mértékben megkárosítják a tulajdonosokat.”, ezért őt a további jogsértésektől eltiltotta, amelyet meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 24 000 Ft le nem rótt kereseti illetéket, ahogy a felperest is kötelezte 111 000 Ft le nem rótt kereseti illeték megtérítésére. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alpereseknek egyetemlegesen 15 napon belül 50 000 Ft perköltséget, és kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 30 000 Ft perköltséget.

Határozatának indokolása szerint alapvetően a tényállítás alkalmas a hírnévrontásra, míg az értékítélet, vélemény, bírálat akkor eredményezheti a jóhírnév sérelmét, ha közvetlenül vagy közvetve tényállítást fejez ki, valótlan tényállításokon alapszik, illetve ha megtévesztő jellegű, téves következtetés levonására ad alapot. A vélemény-nyilvánítás szabadsága csak a bírálat és a kritika szabadságát foglalja magában, de az alkotmányos védelem nem vonatkozik a tények meghamisítására. A társadalomban elfogadott mércét meghaladó vélemény, kritika tényállítás hiányában is eredményezhet becsületsértést vagy az emberi méltóság megsértését, de a jóhírnév megsértését nem, mert az ehhez vezető magatartásnak alkalmasnak kell lennie a harmadik személyben kialakult értékítélet befolyásolására.

Önmagában a bíróság, illetve más hatóságok előtti eljárás megindítása személyiségi jogsérelmet nem alapozhat meg, ugyanis az eljárás során és annak eredményeként nyerhet az megállapítást, hogy a feljelentő vagy a kérelem előterjesztője által felhozott tények alaposnak bizonyulnak-e és azokhoz milyen jogkövetkezmény társul. A becsületet, jóhírnevet sértheti viszont az olyan nyilatkozat, amely indokolatlanul bántó, megalázó, túllép a tisztességes és jóhiszemű eljárás keretein (BDT 2006/1429., EBH 2002/624.). Önmagában a felperes bűncselekmény elkövetésével való gyanúsítása és ellene feljelentés tétele személyiségvédelmet nem alapozott meg, ahogy a kártérítő felelősség alapjául nem szolgálhatott abban az esetben sem, ha a büntetőeljárás nem vezetett a felperes bűnösségének a megállapításához (BH. 2002/223.).

A 2008. február hó 12. napján az erdészeti hatósághoz intézett levél kapcsán személyiségi jogsértés nem valósult meg az előbb írtak szerint, valamint azért sem, mert az alperesek a felperest nem nevezték meg a bejelentésükben, aminek megfelelően az eljárás is ismeretlen személy ellen indult meg.

A 2008. május hó 15. napján megtartott tulajdonosi gyűlésen elhangzottak szintén nem voltak alkalmasak a becsület és a jóhírnév megsértése. Az alperesek által becsatolt **S. J.** és **F. Gy.** tanúvallomását rögzítő 2008. március hó 26. napján kelt jegyzőkönyvek alapján ugyanis a közlés időpontjában a fenti tények valóságtartalma megállapítható volt. Az „előadó úgy véli” kezdetű szövegrész pedig csupán véleménynyilvánításnak tekinthető. Ugyan a véleménynyilvánítás is megvalósíthat személyiségi jogsértést, ha az indokolatlanul túlzó vagy sértő, a perbeli esetben viszont erről nem volt szó, figyelemmel a felek közötti eljárásokra és arra a konkrét tényre, hogy a 2007. évi beszámoló adatai a 2008. májusi szemle adatai alapján teljességgel valótlannak bizonyultak, ezáltal alapot szolgáltatottak a II. rendű alperesnek a felperes felmentését szorgalmazó nyilatkozat megtételére.

A 2008. április hó 14. napján kelt és az erdészeti hatósághoz intézett levél „felperes nem mond igazat” kitétele sem volt alkalmas a becsület és a jóhírnév megsértésére, mert ebben az időpontban már rendelkezésre álltak a rendőrségi eljárásban tett tanúvallomások, amelyek a felperes előadásának ellentmondtak. A levél tehát sem valótlán, sem sértő ténymegállapításokat nem tartalmazott, sőt, valós, az akkor már rendelkezésre álló nyomozati tanúvallomásokon alapuló bejelentést tett a II. rendű alperes.

A II. rendű alperes 2008. február hó 14. napján kelt és a tulajdonostársakhoz intézett levelének kifogásolt első mondata („Sajnálatos módon egyik évben sem tudtam elfogadni a beszámolóját és az ehhez tartozó elszámolását sem, mert azok sorozatosan félrevezetik és rendkívüli mértékben megkárosítják a tulajdonosokat.”) megsértette a felperesnek a becsülethez és a jóhírnévhez való jogát. A 2007. évi beszámoló valótlanságát megállapító jegyzőkönyv nem volt alkalmas annak a bizonyítására, hogy az előterjesztett beszámolók több évre visszamenően, azaz sorozatosan félrevezették és rendkívüli mértékben megkárosították volna a tulajdonosokat. Ez a kijelentés tehát nem nyert bizonyítást, továbbá a felperesre nézve sértő is volt, hiszen alkalmas volt a róla kialakult értékképlet hátrányos befolyásolására.

Ez utóbbi vonatkozásában ezért az elsőfokú bíróság megállapította a jogsértés megtörténtének a tényét és a II. rendű alperest a további jogsértéstől eltiltotta, ugyanakkor ezt meghaladóan a keresetet elutasította a fentebb írtak miatt és azért, mert ez az utolsó kijelentés önmagában nem okozott a felperes személyét érintő bizalomvesztést a saját és a **"N. Sz."** Erdőbirtokossági Társulatnál, amely utóbbinál változatlanul betölti a felügyelőbizottság elnöki tisztét. Az a körülmény, hogy a felperesnek különböző bírósági és hatósági eljárásokban kellett részt vennie, személyiségi jogsértés megállapítására és nem vagyoni hátrány megítélésére többlettényállás nélkül szintén nem szolgálthatott alapot.

A felperes négy ténybeli alapon kérte a személyiségi jogsértés megállapítását, valamint 500 000 Ft nem vagyoni kár megtérítését, ezért a kereseti illeték öt határozatlan pertárgyérték és a kártérítési követelés figyelembevételével mindösszesen 165 000 Ft volt ($5 \times 27\,000 + 30\,000$ Ft), amelyből a felperes 30 000 Ft-ot lerótt. A felperes egy megállapítási kereset és az eltiltás vonatkozásában pernyertes lett, amihez igazodó kereseti illeték $2 \times 27\,000 = 54\,000$ Ft. Ebből a pervesztes II. rendű alperes 24 000 Ft-ot köteles megfizetni az államnak, míg a lerótt 30 000 Ft illetéket a felperesnek. Túlnyomó részben az

alperesek lettek pernyertesek, ezért a felperest kötelezte az elsőfokú bíróság az ügyvédi munkadíjból álló perköltség fizetésére. A felperes a feljegyzett további 111 000 Ft kereseti illetéket a pervesztessége miatt köteles az államnak megtéríteni.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet részbeni megváltoztatásával a keresetnek történő helyt adást kérte. Az elsőfokú bíróságnak azzal, hogy megállapította a II. rendű alperes részéről elkövetett személyiségi jogsértést, egyúttal köteleznie kellett volna őt az okozott kár megtérítésére is. Álláspontja szerint a hatóságokhoz írt bejelentésekben és az előttük tett nyilatkozatokban is megsértették az alperesek a felperes személyhez fűződő jogait. Az alperesek az erdészeti hatósághoz írt bejelentésükben utaltak a felperes személyére, még ha őt nem is nevezték meg, ezért nem lett volna mellőzhető a személyhez fűződő jogsértés megtörténtének a megállapítása, ahogy a 2008. május hó 15. napján megtartott tulajdonosi gyűlésen elhangzottakkal összefüggésben sem. A felperessel szemben ténylegesen bekövetkezett a bizalomvesztés, ami szintén megalapozta a nem vagyoni kártérítés iránti követelését. Kifogásolta a pertárgyérték számításának a módját és emiatt azt, hogy őt további kereseti illeték megtérítésére kötelezte az elsőfokú bíróság.

A II. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte a felperes fellebbezésével támadott részében, egyúttal csatlakozó fellebbezést is előterjesztett, amelyben a kereset vele szemben is történő teljes elutasítását kérte, mert az inkriminált nyilatkozata okszerű volt, ezáltal az nem sérthette a felperes személyhez fűződő jogát.

Az ítélet tábla a fellebbezést és a csatlakozó fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, amelyek közül az előbbi kisebb részben alaposnak, az utóbbit pedig alaptalannak találta a következők szerint:

Mindenekelőtt annyiban helyesbíti az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását, hogy mindazokban az esetekben, ahol az indokolás erdőbirtokossági társulásról beszél, ott helyesen erdőbirtokossági társulatot kell érteni, figyelemmel arra, hogy az előbbi nem ismert formáció, szemben az utóbbi és az erdőbirtokossági társulatról szóló 1994. évi XLIX. törvényben szabályozott gazdálkodó szervezettel. Ezen helyesbítés mellett az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és abból a per fő tárgyát tekintve helyes következtetésre jutott, amely döntés indokaival is egyetértett az ítélet tábla anélkül, hogy azokat ehelyütt megismételné.

Csupán a fellebbezésben és a csatlakozó fellebbezésben írtak miatt mutat rá az ítélet tábla: helytállóan utalt az elsőfokú bíróság arra a polgári jogi ítélkezési gyakorlatra (amelyet megfelelően szemléltetnek az EBH 2004/111., a BH 2004/305., a BH 1994/295., a BH 2009/135. szám alatt közzétett eseti döntések), amely szerint a hatósági eljárás kezdeményezése, úgyszintén a hatósági eljárások során tett nyilatkozatok személyiségi jogvédelmet önmagukban nem alapoznak meg, arra csak akkor adnak alapot, ha a hatósági eljárás kezdeményezésére, valamint a hatósági eljárás során tett nyilatkozatokra a rendeltetésszerű joggyakorlás körén kívül, visszaélészerűen került sor, illetve ha az adott

eljárás tárgyára nem tartozó és személyiségi jogi sérelmet megvalósító többletelemeket tartalmaz. Ennek hiányában a hatósági eljárás kezdeményezése, valamint a hatósági eljárás során tett nyilatkozat személyiségi jogvédelmet akkor sem alapoz meg, ha a hatósági eljárás kezdeményezésében, illetőleg a hatósági eljárás során előterjesztett nyilatkozatban foglaltak valóságtartalma nem nyert kétségtelen bizonyítást (EBH 2002/624., BH 2004/357., BH 2002/223., BDT 2008/1776., BDT 2007/1664., BDT 2006/1429.).

A személyiségi jogsértés hiánya a személyiségi jogsértés objektív és szubjektív szankciói iránti igényeket egyaránt alaptalanná teszi, valamint a kártérítési kereset tekintetében a felróhatóság hiányát is maga után vonja. Az alpereseknek a hatósági eljárást kezdeményező beadványban, valamint az ott tett nyilatkozatban elhangzott sérelmezett kijelentései az adott eljárás tárgyához kapcsolódtak és relevánsak voltak, s még ha közvetve utaltak is a felperes személyére, őt kedvezőtlen színben tüntetve fel, ez a közölni kívánt tényekből szükségszerűen fakadt, ezért indokoltnak tekinthetők, míg ezt meghaladóan kifejezőmódjukban bántónak, lekicsinylőnek, lealacsonyítónak, durván sértőnek nem minősültek. Tehát ha az alperesek utaltak is az erdészeti hatósághoz 2008. február hó 12. napján intézett levelükben a felperes személyére, ez nem adhatott alapot a jóhírnév és a becsület megsértésének a megállapítására, már csak azért sem, mert az eziránti kereset elutasításának csak az egyik oka volt, hogy az alperesek a felperest nem nevezték meg, a másik oka pedig a most ismertetett következetes bírói gyakorlatban érvényesülő szabály volt.

Helytállóan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy azon II. rendű alperesi kijelentéssel okozati összefüggésben, amely miatt a becsület és a jóhírnév megsértésének kimondására sor került, nem állapítható meg nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható immateriális hátrány bekövetkezte. Egyrészt ugyanis nincs szó a felperessel szembeni bizalomvesztésről többek között a felügyelőbizottsági elnöki tisztség változatlan betöltése miatt, másrészt, ha sor is került bizalomvesztésre, az nem a jogsértés megállapításának alapjául szolgáló kijelentés miatt, hanem a folyamatban volt hatósági eljárások következtében állhatott elő, amelyek kezdeményezéséért az alperesek felelőssége a fentebb hivatkozott okból nem volt megállapítható. Az a felperes által a fellebbezésében hivatkozott körülmény, hogy jelenleg már nem tölti be a felügyelőbizottság elnöki tisztjét, a jelentős időbeli különbség miatt nem volt alkalmas annak valósága esetén sem az okozati összefüggés meglétére vonatkozó következtetés levonására. A 2008. május hó 15. napján megtartott tulajdonosi gyűléssel összefüggésben megjegyzi az ítéletábra, hogy a gyűlés összehívásának és megtartásának körülményei, így annak szabályossága a jelen perben nem volt vizsgálható, ezért az erre történő felperesi hivatkozás súlytalan volt. Miként az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította, az ott elhangzottak nem sérthették a felperes becsületét és jóhírnevét, már csak azért sem, mert a gyűlésen elhangzottak részben véleményt fejeztek ki, részben pedig az azt megelőző rendőrségi eljárásban keletkezett tanúvallomásokon alapultak, azaz következtetést tartalmaztak.

A II. rendű alperes által a 2008. február hó 14. napján a tulajdonostársakhoz intézett levél első mondatában írt tényállítások - amelyek alkalmasak voltak a felperes becsületének és

jóhírnevének a megsértésére - valósága nem nyert bizonyítást, ezért helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság a jogsértés megtörténtét és tiltotta el a II. rendű alperest a további jogsértéstől.

Egyetértett ugyanakkor az ítélőtábla a felperesnek azzal az álláspontjával, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a kereseti illeték összegét és kötelezte őt további 111 000 Ft viselésére. A személyhez fűződő jog megsértése miatt előterjesztett, objektív szankciók alkalmazása iránt indított perben a per tárgyának értéke nem határozható meg, ezért az ilyen perekben a per tárgyának értékeként az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-ának (1) és (3) bekezdéseiben meghatározott összeget kell számításba venni. Az Itv. 40. §-ának (1) bekezdése kizárólag a fél által egy jogviszonyból eredő több igény vagy több jogviszonyból eredő igények együttes érvényesítése (valóságos tárgyi keresethalmazat) esetén ad lehetőséget az előterjesztett igények együttes értékének a figyelembe vételére, a nem meghatározható perérték többszörözésére azonban nincs lehetőség. Az, hogy a felperes ugyanazon alperesekkel szemben több cselekmény miatt egy eljárásban kérte a személyhez fűződő jogának megsértésével kapcsolatban az objektív szankciók alkalmazását, tényleges, vagyoni értékben is kifejezhető tárgyi keresethalmazatnak nem volt minősíthető, ezért az eljárás folyamán egyszeres meg nem határozható perértéket kellett volna figyelembe venni szemben az elsőfokú bíróság által számításba vett 5*27 000 Ft-tal (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.203/2009/7., Debreceni Ítélőtábla Pf.I.20.469/ 2011/2.). Mivel a felperes által érvényesített nem vagyoni kártérítés megfizetése, mint a személyiségi jogsértés szubjektív szankciója iránti igény tekintetében a pertárgyérték (500 000 Ft) meghaladta a meg nem határozható perérték esetén figyelembe vehető értéket (450 000 Ft), a jelen perbeli elsőfokú pertárgyértéknek is azt kellett tekinteni, amely alapján a felperes - a per tárgyi illeték-feljegyzési jogos volta miatt ugyan szükségtelenül (Itv. 62. §-a (1) bekezdésének f) pontja) - leróta a kereseti illetéket. Ebből következően sem a felperes, sem a II. rendű alperes nem volt kötelezhető az állam javára további kereseti illeték megtérítésére.

Helytelen az az elsőfokú bíróság által követett gyakorlat, amely szerint a feleket keresztbe marasztalta az egymás javára járó perköltség megfizetésére ahelyett, hogy azok egybeszámítása után csak az egyik felet kötelezte volna a másik javára mutató különbözet megfizetésére, ezért az erre vonatkozó ítéleti rendelkezést is szükséges volt megváltoztatni.

A felperes az I. rendű alperessel szemben teljes egészében pervesztes lett, ezért a javára a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles perköltséget fizetni, amelynek összege az 500 000 Ft pertárgyérték alapulvételével s a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint 25 000 Ft. A felperes a II. rendű alperessel szemben részlegesen lett pervesztes. Az 500 000 Ft-os pertárgyértékből a felperes pervesztessége 180 000 Ft-ban határozható meg (az Itv. 39. §-a (3) bekezdésének a kereset előterjesztésekor hatályos b) pontja szerinti 450 000 Ft pertárgyértékből 2/5 részben határozható meg a felperes pernyertessége, ugyanis a kért öt objektív szankcióból kettő került teljesítésre), ezért a felperest megilleti

egyrészt az általa lerótt kereseti illeték miatt 10 800 Ft, másrészt a jogi képviseletére tekintettel 9 000 Ft ügyvédi munkadíj, azaz összesen 19 800 Ft. A II. rendű alperes ezzel szemben 16 000 Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltségre jogosult, amelyek összegek egybeszámítása után a II. rendű alperes köteles a felperesnek a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján megfizetni 3 800 Ft perköltséget, méghozzá a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapuló teljesítési határidőn belül.

A leírtak miatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, s mellőzte a felperes és a II. rendű alperes kötelezését az állam javára a le nem rótt kereseti illeték megtérítésére (ez utóbbit a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján), valamint a felperes által az I. rendű alperes javára fizetendő perköltség összegét leszállította. Mellőzte továbbá a felperes perköltség-fizetési kötelezettségét a II. rendű alperes javára és a II. rendű alperest kötelezte a felperes javára perköltség fizetésére, egyebekben pedig az ítéletet helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban a felperes fellebbezését illetően már a meg nem határozható perértékből kellett kiindulni, ennek összege ugyanis az Itv. 39. §-a (3) bekezdésének a fellebbezés előterjesztésekor hatályos c) pontja szerint 600 000 Ft volt, ami magasabb a követelt nem vagyoni kártérítés összegénél. Mivel a per főtárgya tekintetében a felperes pervesztes lett, ő köteles az eljárás tárgyi illeték-feljegyzési jogos volta okán le nem rótt 36 000 Ft összegű fellebbezési eljárási illetéket teljes összegében megtéríteni az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján. A csatlakozó fellebbezés 18 000 Ft összegű illetékét annak eredménytelensége miatt az előbb felhívott jogszabályhely alapján pedig a II. rendű alperes külön felhívásra megtéríteni az államnak. Az I. rendű alperesnek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, mert fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, ezért ennek kérdésében határozni a pernyertessége ellenére sem kellett. Mivel a per főtárgya tekintetében mind a felperes, mind a II. rendű alperes pervesztesek lettek, az ítéletábra a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.

Debrecen, 2012. január hó 20. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hitelűl:

kiadó